

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge inženstvijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v.

UREDNIŠTVO: Koroška cesta šte. 5.

Rokopisi se ne vračajo. Neznankovana pisma se ne sprejemajo.

UPRAVNIŠTVO: Koroška cesta šte. 5.

Vprejema naročnine, inzerate in reklamacije.

Za inzerate se plačajo od enostopne petitvrite za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratno oglaševanje primeren popust. Inzerati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije se pošiljajo prave.

Štev. 11.

V Mariboru, dne 16. marca 1905.

Tečaj XXXIX.

Kmet — trpin.

II.

Znano nam je, da mnoge mlade ljudi vleče v svet želja po lahkotnem življenju brez nadzorstva. Ker doma pred očmi starišev in drugih ne morejo in ne smejo tako živeti, pa hajdi v svet! Kdo ondi gleda na nje? Toda navadno ne mine dolgo časa, da pride na občino Bog vedi odkod odlok: Tukaj je rojen otrok, očeta nima, njega mati pa je po izkazu knjižice pristojna v vašo občino. Da se more mati in otrok preživeti, pošljite na mesec toliko in toliko...

Takšni slučaji, ki pa žal, niso redki, pač morajo človeka spraviti v nevoljo. Kmet doma dela in se trudi, delavci, ki bi mu imeli pomagati, pa ga zapustijo in iz daljine sem mu še napravljajo stroške! Ali se naj to trpi še dalje in vedno? Ali naj kmet sam preživlja lahkomišelnih ljudi svoje občine, ki se klatijo morda brez dela po svetu, navrh pa še prav razuzdano žive? —

Gotovo je, da se mora domovinska postava predrugačiti in popraviti. Naj bi se vendar bolj oviralo izseljevanje, kar bi se lahko storilo pri oddaji knjižice iz domovine. Ako kdo brez uzroka in potrebe zapusti domovino, naj se mu domovinska pravica v kratkih letih vzame in on naj s svojo rodbino pripade občini, kjer je že nekaj časa bival in delal. Sploh naj bi se odpravila pravica domovinstva otrok na občino starišev, katerih niso niti nikoli

poznali. S tem bi se stroški občin jako zmanjšali, kar bi se pri dokladah tudi poznalo — kmetu.

Ako pa vlada res ne bo nič storila v tem oziru za kmeta in občino, se res ne smemo čuditi, četudi resni ljudje mislijo na izselitev v Ameriko. Izseljevanje je obžalovanja vredno iz dvojnega ozira. Prvič odhajajo iz domovine najboljše in najpodjetnejše moči, katere se kot takšne gotovo ne bodo več povrile nazaj, dočim ostane doma ljudstvo, katero je neodločno, ne zna računati z dejanskimi razmerami in se vsled tega pogosto tudi ne more samo preživljati. To pa dela občine in kraje še revnejše.

Drugič pa nam je to izseljevanje obžalovati z ozirom na celokupnost našega naroda. Majhen je itak in kar mu ne odvzame in od tuji sovražni sosed, vzame mu nesrečno izseljevanje. Če se morda pošlje tu in tam nekaj dolarjev iz Amerike domu, to pač ni nobena odškodnina za toliko bratov — rojakov, katerih mnogo nikoli ne bomo več videli!

Pri takih razmerah ni čudno, da se pri vsakem ljudskem štetju v Avstriji našteje Slovencev čedalje manj, a število drugih narodov raste. V Ameriki je že ogromno število Slovencev in v Clevelandu se precej skupno naseljujejo. Toda četudi bi bilo to res za sedaj, pa dolgo se kot narod ondi ne bodo obdržali. Še prej nego v petdesetih letih bodo z njih sami Angleži, saj jih po mehki naravi, ki se tujemu tako rada privadi, poznamo.

Čudno se nam pa nekako zdi, da naša vlada to izseljevanje tako mirno gleda, da ji še mnogi celo izpod vojaške suknje uidejo preko mej. Menda pa vendar ni to nekako znamenje, da bi se rada iznebila vedno zvestega slovenskega naroda izpod avstrijskega orla? To vprašanje bi bilo pač na mestu iz ust naših poslancev na vlado. Pričakujemo v tem nekaj pojasnila. Domobranski.

Rusko-japonska vojska.

V Mandžuriji je končana trinajstidnevna bitka južno od Mukdena, ena najkrvavejših bitk, kar jih pozna zgodovina. Šeststisoč Japoncev se je bilo s 480 tisoči Rusov. Okoli sto tisoč mož pokriva ledena tla Mandžurije. Z veliko hrabrostjo so odbijali Rusi besno naskokujoče Japonce, toda vsa njihova hrabrost jim ni nič pomagala, morali so se umakniti. Mukden, glavno mesto Mandžurije, je v japonskih rokah.

Ruska armada je poražena, vendar se še v redu umika proti Tienlinu, kjer hoče zavzeti nove postojanke, ako jim bodo Japonci to pustili; namreč ako jih vsled utrujenosti in zgnub ne bodo mogli uspešno zasledovati. Ako pa Japonci ne bodo pustili Rusom zavzeti utrjenih stališč pri Tienlinu, morali se bodo Rusi umakniti še naprej proti Harbinu, kjer je meja južne Mandžurije.

Kateri so vzroki ruskega poraza? Teh je mnogo! Prvi vzrok je veličanska oddaljenost

LISTEK.

Na lovu.

P. D.

(Dalje.)

„Spat je šel. On je tako ves mrtev na lov. Jaz pa mu ne branim. Zakaj neki? Naj gazi po gozdu, če ga veseli!“

Omanjamo, da se je krčmarjev sin Janez tudi štel med inteligenco, kar je kot abiturijent in bodoči „gospod“ tudi zaslužil.

„Vidite, gospod tajnik!“

„Kje pa je še jedna puška? Mi smo štirje, puške pa tri!“

„Za puške bodite brez skrbi!“ meni krčmar.

„Ne, za puške ni skrb, te bomo lahko dobili.“

„Kaj pa, če nas zaloti žandar!“ Šmitek je našel vedno nove premisleke.

„Saj žandarji ne hodijo po gozdu! Le ne strahu po nepotrebnem!“

„Že prav! mrmra Šmitek.“

„Šli bi pojutrišnjem, ko imam jaz prosto. Kak dober požirek bi ne škodil, če bi vzeli seboj.“

„Ne, kaj takega ne škodi“, pritrdi hitro krčmar.

„Janez je tako varen lova. No, pa — saj ne lovimo prvič!“

Pri teh možatih besedah pogledal je Čuš samozavestno okoli sebe in zapazil poštarja, ki je spal kakor ubit.

„A, gospod Grčar, vzdramite se! Ali ste zadovoljni?“

„Zadovoljen, zadovoljen...“ mrmral je poštar in dremal dalje. „Pustite me...“

„Ali je mnogo divjačine v teh gozdih?“ vprašal je še Šmitek Andreja.

„O divjačine! Divji petelini, zajci, golobje, srne, vrane, veverice, šoje, lisice, jazbeci — ej divjačine! Na izbiri, pravim vam, na izbiri!“

III.

Zgodaj je še bilo v četrtek, ko se je zbirala naša lovska družba pri Andreju. Solnce je stalo še komaj za moža visoko nad gorami in skozi tenke meglene zastore razsvetljavalo rosno travo. Po svetlomodrem nebu plavali so lahni oblaki, ki so hiteli proti zahodu, polagoma gineči in manjšujoči se, dokler se niso pridružili ob horizontu belim meglam, ki so še zakrivala vrhove gora.

Zadnji je bil seveda gospod Čuš. Prvi pa je bil na mestu gospod Šmitek, ki je ves čas tekal sem ter tje in se vsak trenutek še nečesa domislil. In še, ko je prisopihal učitelj, že od daleč dajajoč znamenja za odhod, postavil se je Šmitek sredi dvorišča in zaklical:

„Psov pa le nimamo! In kako bomo lovili brez psov? Še dlake ne prinesemo domov, pravim vam, še dlake ne!“

Janez, sit že vednih ugovorov, je odgovoril kratko:

„Dobimo vse pri stricu — županu! Pojdite, gospod Grčar!“

Poštar je pogledal Janeza, kako nese puško in si potem svojo vrgel čez ramo. A med hojo se mu je vedno zapletala med noge.

„Šmentana puška!“

„Ali imata puške in patrone?“ vpil je Čuš.

„Prav! Midva dobiva vse potrebno pri županu!“

„Zdaj pa le brž, gospodje! Zamudili smo se!“

Župan, ki je imel s svojim bratom lov v najemu, prebival je precej visoko v klancu. Požuriti se je bilo treba. Gospod Čuš je stopal naprej z velikimi koraki in hitel kakor ameriška lokomotiva. Za njim je šel Janez, potem se je potil poštar s svojo puško, katera se mu je otepala okoli kolen, naj jo je držal